

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Candidatus Abbreuiatus Jurisprudentiae Sacrae, Hoc Est,
Juris Canonici, Secundum Gregorii Papae IX. Libros V.
Decretalium Explanati Summa, Seu Compendium**

Pichler, Vitus

Augustae Vindel., 1733

Titulus V. De Præbendis, & Dignitatibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63440](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63440)

atque monendi sub comminatione, ut residentiam *c. 8. 10. 11. & fin. h. t.* Trid. *f. 23. c. 1. cit. si exspectatis 6. mensibus* neque tunc pareant, vel contumaciter non compareant citati, in arbitrio Episcopi est vel statim privare eos beneficiis, vel prius per sequestrationem fructuum vel per censuras adigere ad residendum, & postmodum refractarios privare iisdem. *c. 2. seqq. & c. 11. h. t.* Contra Regulares procedendum est secundum Constitutiones Ordinum.

10 Dico 6. Pœna Canonicorum, & aliorum, qui in Ecclesiis Cathedralibus & Collegiatis Dignitatem, Præbendam, vel Portionem obtinent, debito tempore &c. non residentium est hæc: primò annò privandi sunt dimidia parte fructuum, computatis etiam illis, quos fortè eo anno ratione præbendæ & residentia, at non sufficientis, fecerunt suos; secundò annò omnibus fructibus, quos illo anno lucrati sunt: tertio annò, si contumaciter absint, contra eos procedendum est juxta SS. Canonum Constitutiones. Trid. *f. 24. c. 12. de res. h. e.* citandi sunt, & contumaces vel per Censuras &c. ad residendum cogendi, vel statim privandi sunt Canonicatibus &c. juxta *c. 4. 8. 11. h. t.* exspectatis tamen post ultimam citationem 6. mensibus.

TITULUS V.

De Præbendis & Dignitatibus.

SUMMARIUM.

1. 2. 3. *Quid sit Præbenda & Dignitas, quid & quotuplex Beneficium.*

4. 5. 6.

4. 5. 6. *Beneficia Compatibilia, & Incompatibilia.*
7. 8. *An quoad Incompatibilia obtinenda possit aliquid Dispensatio, vel Consuetudo.*
9. *Quid & quotuplex sit Unio Beneficiorum.*
10. *A quo & qualiter fieri possit.*
11. 12. 13. *Dismembratio: Divisio: & Suppressio Beneficii.*
14. *Quotuplex sit Collatio Beneficiorum.*
15. 16. *Quibus sint conferenda.*
17. *Quotuplici modo Papa conferre possit.*
18. *Reservatio & Affectio Beneficiorum.*
19. 20. *Quanam sint perpetuò reservata Pontifici.*
21. 22. *Quanam alternis mensibus, & quomodo.*
23. *Quid sentiendum de Annatis.*
24. *Quanam Beneficia conferat Episcopus, vel alii.*
25. *An aliqua conferri valeant Laicis.*
26. *An aliquando obtineri per Præscriptionem.*
27. *Quid statuatur Regula de Viginti.*

Quam hucusque supposuimus, hinc explanatur natura Beneficiorum Ecclesiasticorum; quamvis enim *Præbenda* strictè loquendo dicat vel Canonicam portionem proventuum Ecclesiasticorum, seu fructus annuos propter residentiam in Canonicatibus; vel jus illos percipiendi ratione *Canoniam*, quæ est jus habendi sedem in Choro, vel etiam vocem in Capitulo, donec præbenda, seu perceptio fructuum accesserit, resultans ex eo, quod aliquis inter Canonicos adlectus sit; in quo utroque sensu restringitur ad Canonicos; hinc autem accipitur pro omni *beneficio* Ecclesiastico, siue sit *Canoniam* siue

Rr 2 non.

non. *Dignitas* autem sumitur pro Beneficio Ecclesiastico majore.

§. I.

*De Natura, varietate, Pluralitate,
& Unione &c Beneficiorum
Ecclesiasticorum.*

- 2 Dico I. Beneficium est jus perpetuum percipiendi redditus ex bonis Ecclesiasticis ratione spiritualis officii auctoritate Ecclesiastica constitutum. Communis ex *can. 2. d. 70. & c. 16. h. t.* Unde quatuor requiruntur ad essentiam Beneficii. 1. *Officium spirituale*, vel potius obligatio præstandi functionem spiritualem, qualis est recitatio vel decantatio Breviarii, prædicatio Verbi Divini, legere Missas, administrare Sacramenta &c. & hoc officium spirituale est quasi fundamentum beneficii; cum Beneficium detur propter Officium. 2. *Jus percipiendi fructus* temporales, quod est jus reale, in bonis Ecclesiæ radicum, ex quibus proveniunt redditus, atque in se est temporale, fit tamen spirituale propter officium vel ministerium sacrum, cui est annexum, & ideo *jus spirituali annexum dicitur*. Ipsi autem fructus & proventus sunt & manent aliquid merè temporale. 3. *Auctoritas Ecclesiæ*, vel Prælati Ecclesiastici, dictum jus officio spirituali annectentis, & sic Beneficium erigentis vel constituentis. 4. *Perpetuitas*, quæ duplex considerari potest, una respectu ipsius Beneficii, quod exigit durare perpetuò, ita ut non extinguatur cum morte beneficiati, sed ut vacans alteri

alteri conferri debeat, altera respectu Beneficiati, cui beneficium confertur in titulum perpetuum, atque ita stabiliter, ut pro libitu & absque causa in Jure expressa ei auferri nequeat. Prior perpetuitas est necessaria juxta plerosque, posterior juxta communem, exceptis paucis, propter *c. ex parte 5. de Cler. agrot.* Et propter defectum hujus perpetuitatis propriè & strictè Beneficia non sunt.

1. *Manualia*, quæ nimirum ita conferuntur, ut ad nutum conferentis, vel alterius Papæ inferioris, auferri valeant: quibus opponuntur *Titularia*, quæ conferuntur in titulum perpetuum.
2. *Commenda temporalis*, quando administratio Beneficii committitur alicui ad tempus, non in perpetuum.
3. *Vicaria temporalis*, quando ad tempus alicui committitur administratio Ecclesiæ Parochialis & cura animarum; per quam differt à commenda temporali.
4. *Capellania simplex*, h. e. obligatio dicendi certas Missas, quæ vel non est erecta auctoritate Episcopi, vel in titulum perpetuum non confertur: quæ autem auctoritate Episcopi est erecta, & in titulum perpetuum confertur, vocatur Capellania collativa.
5. *Pensio Clericalis*, quæ est jus percipiendi certos fructus ex alieno Beneficio concessum alicui Clerico ad tempus, vel etiam ad vitam pensionarii, quo mortuo expirat. In materia tamen favorabili etiam ista veniunt nomine Beneficiorum. Cæterum solus Papa instituit Beneficia Majora & Dignitates, item Canonicatus Cathedralium & Collegiatarum Ecclesiarum: Minora autem, etiam Curata, modò non habeant jurisdictionem in foro interno, Episcopus. *can. 3. d. 80.*

3 Dico 2. Beneficium dividitur I. in simplex, & duplex. *Duplicia* dicuntur, quæ peculiarem Juris prærogativam habent adjunctam, puta jurisdictionem, administrationem, eminentiam, curam animarum: ex quibus aliqua vocantur *Majora*, uti sunt primæ Dignitates, Episcopatus, Archiepiscopatus, Patriarchatus, & Cardinalatus, & in odiosis non veniunt nomine Beneficiorum. *Media*, quæ sunt Dignitates inferiores, ut Archidiaconatus, Archipresbyteratus, Præposituræ, Decanatus, Vicariatus Generalis, Abbacæ Sæculares & Regulares, Provincialatus &c. *Dignitas* propriè & specificè accepta est Beneficium, quod præminentiam unà cum jurisdictione fori externi habet annexam, uti Vicariatus Generalis, Abbatia &c. *Officium* verò dicitur, quod habet annexam rerum Ecclesiasticarum administrationem sine præminentia & jurisdictione, quale habent Custos, Sacrista. *Personatus* autem appellatur, cui competit præminentia seu præcedentia, v. g. in Choro, & Processionibus, sine jurisdictione, & administratione, uti Senioratus, Præpositura, & Scholasteria in Ecclesiis Germaniæ multo magis Cathedralibus quàm Collegiatis. Alia demum sunt *Infima*, quibus nimirum annexa est jurisdictione in foro tantum interno, seu cura animarum, consistens in obligatione administrandi Sacramenta, & prædicandi Verbum Divinum, atque hinc appellatur *Curata*, uti Parochiæ, Plebanatus, Vicariæ perpetuæ. Proin *Simplicia* erunt, quæ hujusmodi Juris qualitate non sunt affecta, uti Cappellaniæ collativæ, & Canonicatus, qui tamen Canonicatus, præsertim in Ecclesiis Cathedralibus, vocantur *Simplicia Majora*. Di-

De Præbendis & Dignitatibus. 631

Dividitur 2. in *Sæculare*, quod Clericis Sæcularibus, h. e. nullius Religiosi Ordinis Regulam professis; & in *Regulare*, quod Regularibus conferri debet vel ex fundatione, vel consuetudine, vel 40. annorum præscriptione. In dubio, an sit Sæculare, spectandus est ultimus status. per *c. 24. de Elect. c. 19. de Jur. patr.* si neque de hoc satis constet, præsumitur esse sæculare, consequenter titolare & perpetuum; nam regularia per se sunt tantum manualia. Dividitur 3. in *Collativum*, seu liberæ collationis, ad quod collator pro libitu affumit Clericum; in *Electivum*, quod prævia electione à majori parte suffragantium obtinetur per Confirmationem vel Admissionem Superioris: & in *Patronatum*, seu *Mixtum*, quod prævia præsentatione Clerici à Patrono factâ acquiritur per Institutionem præsentati. 4. denique aliqua Beneficia dicuntur *compatibilia*, alia *incompatibilia*. Illa se compatiuntur in eadem persona, ista non.

Dico 3. Plura Beneficia compatibilia ab eodem Clerico obtineri & retineri simul possunt. Quia nec Jus nec Ratio obstat. 4

Dico 4. Plura incompatibilia ab uno eodemque Clerico obtineri, vel saltem retineri simul nequeunt. Textus clari in *c. 5. 7. 14. 17. 28. h. t. Clem. 3. & Extrav. Execrabilis Jo. XXII. eod. c. 9. de concess. Prab. c. 1. de consuet. in 6. Trid. S. 7. c. 4. & S. 24. c. 17. de Ref.* Pro majori declaratione notandum, aliqua Beneficia esse *suapte naturâ*, nimirum vel ratione residentia, vel servitii impossibilis, incompatibilia, uti duo beneficia curata, duæ dignitates, duo personatus, duo Canonicatus, in quibus viget Tridentini di-

Rr 4

spo-

dispositio, residentiam 9. mensium exigentis; quia singula hæc beneficia requirunt residentiam moraliter perpetuam, adeoque impossibilem: sic quoque duo beneficia uniformia sub eodem tecto, seu idem officium eodem tempore & in eodem loco requirentia, uti duo Canonicatus in eadem Ecclesia, duæ capellaniæ ejusdem obligationis in eodem altari (cùm nemo possit simul bis psallere, vel idem servitium eodem tempore & loco bis præstare) sunt incompatibilia ex natura sua. Alia autem sunt tantùm incompatibilia ex *accidenti, & dispositione Juris*, nimirum illa, quorum quodlibet præbet congruam sustentationem. Trid. *f. 24. c. 17. cit.* ubi prohibet eidem Clerico plura hujusmodi beneficia conferri, quamvis permittat habenti unum non sufficiens ad congruam aliud simplex sufficiens conferri. Rursus alia dicuntur incompatibilia primi generis, alia secundi generis. *Primi generis* sunt, quæ ex Juris dispositione inter se pugnant, ut plenè obtentò secundo (h. e. etiam quoad possessionem, eamque pacificam & frugiferam. *c. 26. h. t. in 6. Clem. & Extrav. cit.*) ipso Jure amittatur, & vacet primum, & si quis non dimittat statim in manibus Superioris primum, ipso Jure amittat etiam secundum quoad titulum, non verò quoad possessionem: quia amissio secundi est pœna retentionis indebitæ primi, quæ non incurritur ante sententiam Judicis: talia sunt duo beneficia curata, duæ dignitates, duo personatus, duo officia, & juxta plerosque etiam duo beneficia uniformia sub eodem tecto, quæ diximus esse incompatibilia per se & ex natura sua. Atque de his ita disposuit *Extrav. cit.* & Trid.

De Præbendis & Dignitatibus. 633

Trid. *locis cit.* Contra *secundi generis* incompatibilia sunt, quæ quidem obtineri & simul retineri non possunt, ex nulla tamen Juris dispositione obtentò secundò vacat ipso Jure primum, licèt, si quis utrumque pergeret retinere, per sententiam cogendus esset, ut alterutrum dimittat. *c. 1. de consuet. in 6. c. 7. c. 14. & c. de multa. 28.* Trid. *f. 24. c. 17. cit.* qualia sunt, quorum quodlibet præbet congruam sustentationem, sive sint duo beneficia simplicia: sive beneficium simplex & dignitas, personatus, beneficium curatum: sive duo canonicatus: imò & duo canonicatus, impossibilem residentiam exigentes, licèt singuli non sufficerent ad congruam.

Objic. 1. In *c. 1. 7. 14. 28. cit.* etiam obtentò altero Beneficio Curato, Dignitate, Personatu &c. non ipso Jure dicitur vacare primum, sed eo, vel alterutro privandum esse obtinentem, qui utrumque volebat retinere: ergo. 2. Trid. *f. 7. c. 4. de ref.* generaliter statuit de omnibus Beneficiis incompatibilibus, Clericum, qui ea recipere & simul retinere præsumpsit, ipso Jure privatum esse his beneficiis, dum ait, *quicumque de cætero plura curata, aut NB. aliàs incompatibilia &c.* ergo omnia sunt incompatibilia *primi generis*. 3. In *d. Extrav. f. statuimus* conceditur mensis ad dimitendum alterutrum beneficium, & in Trid. *f. 24. c. 17. cit.* ad id conceduntur 6. menses: ergo primum non statim vacat obtentò secundò. *R.* ad 1. Jus illud antiquum fuit exasperatum à recentiore in *citt. Extrav. & Trid.* Ad 2. per tò *aliàs incompatibilia* intelliguntur ea, quæ de Jure antiquo, præsertim *c. 28. h. t.* ad quod se refert Tridentina

Rr 5

Synq-

Synodus, ita fuerunt incompatibilia, ut per sententiam debuerit alterutrum auferri, qualia non solum fuerunt duo beneficia curata, sed etiam due dignitates, personatus, officia, non verò quorum singula solum præbebant honestam sustentationem &c. Deinde per tò *aliàs incompatibilia* possunt intelligi alia æquè aut magis incompatibilia, nempe ratione servitii impossibilis, uti sunt uniformia sub eodem tecto. Ad 3. *Extrav. S. Statuimus cit.* loquitur de illo tempore, quo fuit edita: ait in *S. si verò deinceps* subsequenti pro futuris temporibus præcipit primum dimitti *absque mora dispendio*. Pariter Tridentinum addit, *in presenti*, adeoque loquitur de tempore, quo habitum est Concilium: in *sess. 7. c. 4. de ref.* autem illimitatè in futurum decernit privationem ipso Jure, consequenter dimissionem primi statim faciendam; cùm nemo possit retinere rem non suam.

- 7 Quæres an ad plura beneficia incompatibilia simul obtinenda & retinenda aliquid possit Dispensatio Pontificis, vel Consuetudo; R. I. Dispensatio Pontificis hebet locum, si iusta adfuerit causa. *c. 1. & c. 28. cit.* causæ iustæ autem sunt 1. necessitas Ecclesiæ, si pro singulis beneficiis non reperiantur idonei Ministri. 2. Utilitas Ecclesiæ (non Beneficiati) si nempe unus plùs credatur prodesse fidelibus suâ prudentiâ, industriâ, potentia, quàm plures alii: ex quo capite plures in Germania Episcopatus conceduntur Principum filiis, quia Ecclesias efficacius possunt defendere contra insolentiam Hæreticorum. 3. Singularia alicujus merita in Ecclesiam; *qui enim præsumt Presbyteri, duplici honore digni habeantur: maximè qui laborant*
in

in verbo & doctrina. 1. Tim. 5. quò etiam referri potest eminens alicujus doctrina, vel generis nobilitas. Sic etiam Fundator potest velle, ut uni conferantur plura beneficia à se fundata. Leuren. p. 3. q. 73. n. 1. R. 2. Fortè etiam consuetudo sufficiet, ut Papâ inferior possit eidem conferre plura beneficia, præsertim incompatibilia propter residentiam, quia hanc tollere vel restringere est in potestate Ecclesiæ, & incompatibilia ratione sustentationis, quam præbent singula sufficientem; ubi nimirum intèrvenit justa causa. Procedit hoc maximè, ubi consuetudo immemorialis invaluisse; quia juxta *c. 26. de V. S. c. 9. de off. Ord. in 6.* & ibi DD. quidquid per privilegium est obtinibile, etiam est obtinibile per consuetudinem immemorialem.

Objic. 1. Pluralitas Beneficiorum est contra Jus Naturale, non modò incompatibilium ex natura sua, videlicet ob residentiam vel servitium incompossibile in una eadèmq; persona, sed etiam eorum, quæ præcisè sunt incompatibilia ratione sustentationis; quia procedit ex radice ambitionis & avaritiæ. *c. 1. de consuet. in 6.* & per eam imminuitur cultus Divinus, læditur charitas, & Justitia distributiva, dum unus abundat, alter eget, unus ebrius est, & alter esurit. Sed contra Jus Naturale nihil valet Dispensatio etiam Pontificis, vel Consuetudo: ergo. 2. In *d. c. 1.* consuetudo etiam immemorialis, vi cujus plura ab eodem beneficia obtinentur & retinentur, reprobatur *ut corruptela*: ergo saltem consuetudo non potest tribuere inferioribus Papâ facultatem dispensandi, vel uni plura Beneficia concedendi. R. ad 1, *dist. ma.*

ma. est contra Jus Naturale absolutum, & pro quolibet hypothefi, & omnibus circumstantiis. *N. ma.* contra Jus Naturale in thefi tantum, & conditionatum, nisi iusta causa aliud exigat, vel faltem permittat, evacuando turpitudinem. *C. ma.* Si talis adfit causa, Papa difpensat, vel declarat, uti & confuetudo, Jus Naturale non dari; ficur de obligatione refidendi in Beneficiis Curatis diximus *in preced.* Ad 2. In *d. c. 1.* reprobatuf confuetudo tanquam corruptela folum tunc, quando iufta causa eam non honeftat vel reddit rationabilem, & quæ *de ambitionis radice procefferit*, ut loquitur textus: aliàs nec Summus Pontifex difpensare poffet quod tamen ibi ipfi conceditur, in pluralitate Beneficiorum. Dein textus loquitur tantum de certa pluralitate, nempe duorum personatum, dignitatum, officiorum, non de omni, v. g. duorum Simplificium, congruam fufentationem præbentium, & Canonicatum, ratione refidentia Jure Pofitivo requifitæ & incompoftibilis, in quibus maximè confuetudini vim tribuimus. Cæterum confuetudini hac in re graviter fe opponunt multi DD. propter pericula abufuum, & alias caufas; ideo in Refponfione addidi *fortè*; cum difficile reddatur rationabilis.

- 9 Dico 5. Unio Beneficiorum (vel Ecclefiarum) eft duorum vel plurium beneficiorum à legitimo Superiore facta annexio. Fieri poffet tribus modis. I. *æquè principaliter*, quando ex duobus beneficiis fit unum, fed ita, ut neutrum beneficium (vel Ecclefia) amittat fuam naturam, titulum, qualitates, & prærogativas, ac neutrum fubjiciatur alteri, unum tamen acquirant Rectorem, in quo
- com-

communicantur, non inter se. 2. & frequentius, *accessoriè*, & ita ut beneficium minùs dignum annexetur & adhæreat digniori tanquam accessorium principali, v. g. si Parochia uniatur Canonicali, Præposituræ, Abbatia &c. & hoc casu beneficium accessoriè unitum quasi extinguitur quoad titulum, assumit qualitates & prærogativas beneficii principalis, proinde nunquam vacat in se & per se, cessâtque in eo jus patronatûs & jus conferendi: taliter unitæ Ecclesiæ vocantur *filiales*, & altera, cui uniuntur, *mater*. Atque hæc unio propriissimè est unio beneficalis. Leuren. p. 3. q. 879. n. 2. & in dubio præsumitur ista. 3. quoad temporalia tantùm, h. e. quoad redditus, decimas &c. ad aliquam Ecclesiam pertinentes, quæ tribuuntur Monasterio, vel Collegio &c. Et hæc unio nec extinguit beneficium, nec illud subijcit Prælato vel Rectori Monasterii vel Collegii ita, ut unus sit Rector beneficii taliter uniti, & Collegii. Si tamen, ut sæpe contingit, beneficium, v. g. Parochiale, uniatur Monasterio, Collegio, Capitulo Ecclesiæ Cathedralis vel Collegiatæ &c. quoad *temporalia & spiritualia* simul, dicitur beneficium vel Ecclesia pleno jure incorporata, & Prælatus Monasterii fit Beneficiatus vel Parochus principalis, curam tamen animarum & administrationem beneficii incorporati non exercet per se, sed per Vicarium à se præsentatum, at ab Episcopo approbandum & instituendum. Si verò incorporaretur Beneficium vel Ecclesia non tantùm quoad temporalia & spiritualia simul, sed etiam populus in spiritualibus eximeretur à jurisdictione Episcopi, & Prælato Monasterii &c. subiceretur.

vocatur talis Ecclesia *plenissimo jure incorporata*. Prælatus verò habet in tali districtu, tanquam in parvula diæcesi, *jurisdictionem quasi-Episcopalem*. Et hæc unio vel incorporatio est rara; qualem tamen habere dicitur Monasterium & Abbas Princeps Sangallensis in Helvetia.

- 10 Dico 6. Unire perpetuò (non ad tempus, quæ unio spectat præcisè favorem Beneficiarij, & est quasi dispensatio. Trid. *f. 7. c. 4. de Ref.*) Beneficia & Ecclesias sibi subjectas regulariter potest Episcopus. 2. & suo modo Capitulum Sede vacante. 3. at non mensæ Episcopali aut Capituli. 4. nec sine justa causa priùs cognita, qualis est evidens Ecclesiæ vel necessitas vel utilitas, ut si beneficia sint adedò tenuia, ut indè duo sustentari nequeant, vel aliàs tam idonei Ministri non habeantur. demum 5. nec sine consensu eorum, quorum interest. Pars 1. sumitur ex *c. 8. de Excess. Præl.* Pars 2. ex *c. un. de Major. in 6.* modò Capitulum non uniat in præjudicium juris Episcopalis. Pars 3. ex *Clem. 2. & ibi gl. de Rebus Eccl. alien.* quia præstarent authoritatem in factio proprio, & quasi in propria causa jus dicerent. Pars 4. ex Trid. *f. 7. c. 6. de ref. & c. 33. h. t.* Pars 5. partim ex illis Juribus, quæ prohibent alienationem rerum & jurium Ecclesiasticorum sine consensu Capituli; proin, quia unio beneficiorum est quædam alienatio, ad eam opus habet Episcopus consensu Capituli: partim ex ratione, quia in præjudicium tertii non debet fieri unio; proin, si unire vellet Episcopus beneficium patronarum, vel collativum, deberet requirere consensum Patroni, vel Collatoris, item, si vacat, Defensoris, si non

si non vacat beneficium uniendum, Possessoris. *Clem. & Trid. c. 11.* Si tamen adesset evidens unionis necessitas, defensor & possessor solum audiendi essent, licet non consentirent. Adde, quod possessori non fieret præjudicium, quia ante ejus obitum unio non habet effectum. Interim hodie prohibetur Episcopus unire beneficia unius diocesis cum beneficiis alterius; beneficia curata & Ecclesias Parochiales Monasteriis, Dignitatibus, Hospitalibus, Præbendis Ecclesiæ Cathedralis vel Collegiatae, aut Beneficiis simplicibus: item collativa patronatus. *Trid. s. 14. c. 9. s. 24. c. 13. s. 25. c. 9. deref.*

Dico 7. Dismembratio Beneficii est ejus dimi- 11
nutio, dum salva illius unitate & titulo pars fructuum, quibus abundat, applicatur alteri. Fieri itidem potest ab Episcopo, at non sine justa causa necessitatis vel utilitatis, & sine consensu Capituli. *Communis ex c. 10. h. t. c. un. s. fin. ut benef. Eccl. sine diminut.* quia est vera alienatio rei vel juris Ecclesiastici.

Dico 8. Divisio seu Sectio Beneficii, quæ op- 12
ponitur Unioni, est, quando ex uno fiunt duo vel plura, ita ut divisis fructibus imposterum duo vel plures instituantur Beneficiati. Est rursus permessa Episcopo ex justa causa & cum consensu eorum, quorum consensum requiri ad Unionem diximus. *Constat ex c. 8. 26. h. t. c. 3. de Eccles. adif. & Trid. s. 21. c. 4. deref.* Imò ubi necessitas urget, v. g. si parochiani sine magna difficultate adire nequeant suam Ecclesiam Parochialem, & simul illa abundet ita redditibus, ut inde duo sustent-

stentari possint, præcepta est Episcopo divisio.
c. 3. cit.

- 13 Dico 9. Suppressio Beneficii est totalis extinctio illius. Conceditur iterum Episcopo ex iusta causa, quæ ferè est sola tenuitas & insufficiencia reddituum, & cum consensu Capituli. c. 12. de Constit. Trid. s. 24. c. 15. de ref.

§. II.

De Collatione, & Reservatione Beneficiorum. Ubi de Concordatis Germaniæ, & Annatis.

- 14 Videndum nunc, quibus, à quo, & quomodo conferenda sint Beneficia, cùm regula sit, *beneficium Ecclesiasticum non posse obtineri sine institutione Canonica.* c. 1. de R. J. in 6. hæc *Institutio* vocatur quoque *Provisio*, &, si fiat secundùm sacros Canones, *Canonica*; quæ triplex est. 1. *Institutio* specificè talis, quam præcedere debet præsentatio Clerici idonei facta ab habente jus patronatûs, de qua ad tit. 7. infra. 2. *Confirmatio* vel *Admissio* legitimi Superioris prævia Electione vel Postulatione, de qua in lib. 1, tit. 5. & 6. egimus. 3. *libera Collatio*, seu *Collatio* specificè accepta, nullam præsupponens præsentationem vel electionem, de qua hic. Interim à dicta Regula ponemus in fine exceptionem, ubi dicemus, quòd Beneficium obtineri valeat etiam per Præscriptionem, adeoque sine Canonica institutione. Cùm verò Pontifex alia Beneficia reseruet suæ collationi non solùm in Jure Communi, sed etiam

De Præbendis & Dignitatibus. 641

am in Regulis Cancellariæ, & in Concordatis Germaniæ, etiam de his, quantum necesse est, tractabimus.

Dico 1. Beneficia sunt conferenda Dignis; I
aliàs collatio non valet. Constat hæc assertio, quæ complectitur omnes tres species institutionis Canonici. ex c. 7. 22. X. & c. 14. de Elect. in 6. c. 1. de Institut. in 6. c. 7. de Cleric. excomm. Dignus autem censetur esse, qui habet qualitates à Jure præscriptas, nempe debitam ætatem, ordinem, legitimos natales, competentem morum probitatem, & scientiam, carètque censurâ excommunicationis &c. vel alio impedimento. de quibus vid. tit. de Electione: & de atate & qualitate &c. in lib. I. Religiosi hodie probabiliùs sunt incapaces obtinendi beneficium sæculare, etiam Parochiale, nisi pleno jure sit ipsorum Monasteriis incorporatum. Vincent. Petrato. 2. Comment. ad Constit. Apost. sect. 1. testans de communi. Sumitur ex c. 9. de Regular. & Trid. s. 14. c. 11. de ref. ut explicato per declarationem S. Congreg. approbatam à Gregorio XIII. & 8. Julii 1581. editam, atque ex hac communi Beneficialistarum Regula: *Beneficia Sæcularia Sæcularibus, Regularia Regularibus conferenda sunt.*

Dico 2. Beneficia, saltem Curata, Digniori- 16
bus conferenda sunt, aliàs collatio vel provisio, licèt valida sit, tamen illicita est, saltem si unus certò & notabiliter sit dignior ex Candidatis. Trid. s. 6. c. 1. & s. 24. c. 1. & 18. de ref. & oppositum damnavit Innoc. XI. propositione 47. inter confixas. Ratio, quia Beneficia curata sunt instituta pro favore Ecclesiæ & animarum, quibus, quan-

Pars I.

S s

tum

rùm fieri potest, maximè consulendum. Et quamvis Trid. *c. 18. cit.* ubi id decernit de inferioribus Curatis, loquatur de promovendis ad Beneficia Parochialia per *Concursum*, seu speciale examen, ad quod vocandi sunt vel admittendi, qui beneficium prestant, rectè tamen communiter extenditur ad alias quoque collationes, quæ non prævio Concursum, quia fortè in usu non est, fiunt. Dignior autem censendus est, qui in requisitis qualitatibus competitores superat, vel potiùs, uti Trid. declarat, qui pensatis omnibus *utilior* futurus creditur Ecclesiæ & animarum bono, ac aptior ad ministerium ratione Prælaturæ vel Beneficii peragendum.

- 17 Dico 3. Papa de Jure Communi habet amplissimam potestatem conferendi Beneficia Ecclesiastica, & quidem omnia per totum mundum, licet hac plenitudine potestatis uti non semper soleat. *c. 2. h. t. in 6. Clem. 1. in f. Ut lite pend.* quia est Ordinarius Ordinariorum, & universali jurisdictione potitur. Conferre autem potest quadruplici jure. 1. *jure præventionis*, dum nempe præveniendò vacationem beneficium vel in *forma pauperum*, vel in *forma dignum*, vel in *forma commissoria* mandat illud conferri à collatore Ordinario, aut ipse ex tunc jam confert, postquam vacaverit, aut dat *gratiam expectativam* ad Beneficium vacaturum. 2. *Jure concursus*, vi cujus tanquam Episcopus universalis concurrat cum omnibus collatoribus inferioribus quoad Beneficia actu vacantia, & tunc datur locus præventioni, ac illius collatio valet, qui prior contulit. Et talis concursus de Jure Communi competit etiam Legatis Apostolicis

De Præbendis & Dignitatibus, 643

licis. c. 6. x. & c. 1. & 3. de Legat. in 6. Verùm
sicut ipse Pontifex ob specialia Concordata non
ampliùs utitur hoc jure in Germania, ita nec Le-
gati ipsius possunt, sed relinquitur Ordinariis
Collatoribus libera potestas privativè conferendi
Beneficia, Papæ non reservata in prædictis Con-
cordatis Germaniæ. 3. *Jure Devolutionis*, vi cu-
jus confert illa beneficia, quæ propter aliquam
causam, ut si inferiores debito tempore non con-
tulerint, vel indignis, devolvuntur ad Pontificem,
de qua devolutione disseremus ad tit. 8. de con-
cess. Præb. infra. 4. *jure Reservationis*, vi cujus
confert certa beneficia, quæ suæ collationi priva-
tivè reservavit, de qua hic maximè agemus. Jure
Præventionis & *jure Concursus* in Germania ferè
non utitur Pontifex, ne inferiores Collatores, qui-
bus vel ex privilegio vel ex Concordatis competit
jus conferendi, occasionem sumant conquerendi,
vel ne diffidia & alia incommoda oriantur.

Dico 4. Reservatio Beneficiorum Papalis est
avocatio Beneficii vacaturi à Collatore Ordinario
ad Pontificem. Dividitur in *continuum* seu *fixam*,
quando collationem sibi reservat Papa pro omni
loco & tempore, ac in *discontinuum* seu *eventua-*
lem, quando sibi reservat tantùm pro casu, quo
Beneficium vacare incipit in certo loco, v. g. in
Curia Romana, vel certo tempore, v. g. certis
mensibus. Alia quoque dicitur *cl'usa in Corpore*
Juris, qualis reperitur unica in c. 2. 3. 34. h. t. in 6.
ubi reservantur vacantia *apud Sedem Apostolicam*,
seu *in Curia Romana*, quæ nimirum vacare inci-
piunt ibi, ubi vel existit Pontifex cum sua Curia,
vel Pontifex sine Curia, vel sine Pontifice Curia

illius, seu Cancellaria, tribunalia, & ordinarii
 Consilarii ac Officiales Pontificii. Afficit hæc
 reservatio non solum Curiales, seu qui sunt de
 Curia Pontificis, sed etiam alios ibi decedentes,
 imò extenditur etiam ad locum Papæ vel Curie
 vicinum, h. e. non distantem ultra duas dietas,
 quarum quælibet complectitur 20. leucas, quarum
 singulæ habent 1000. passus, & conficiunt 4. ple-
 na milliaria Germanica: si igitur in tali vicinia mo-
 riarur beneficiatus, accedens vel recedens à Sede
 Apostolica vel Curia Romana, beneficium illius
 reservatur Pontifici: durat hæc reservatio non
 ultra mensem à die vacationis inductæ. Aliæ ve-
 tem omnes dicuntur *non clausa in Corpore Juris*
 quæ exstant in *Extrav. Execrabilis 4. Jo. XXII. c.*
Extrav. Ad regimen. 13. int. Com. h. t. Item
 quæ produntur in *Regulis Cancellaria*, & in *Co-*
cordatis Germania. Vicina Reservationi est *Af-*
fectio beneficii, quæ fit per appositionem manûs à
 Pontifice factam, de qua in *Extrav. ult. eod.* quan-
 do nimirum Papa aliquando cœpit disponere de
 aliquo beneficio in ordine ad illud conferendum,
 & sic tacitè ac ipso facto suæ collationi reservare
 censetur; per quod differt à reservatione, quod
 hæc fiat verbis, illa facto, item quod affectio ces-
 set, si Pontificis collatio semel consecuta est effe-
 ctum, reservatio autem duret, quotiescunque ve-
 caverit Beneficium. Ex quibus apparet, quid sit
 Beneficium *Reservatum*, & quid Beneficium *Af-*
fectum. Porro *effectus* tam reservationis quam
 affectionis est, quod Beneficium reservatum vel
 affectum ab inferiori collatore conferatur inva-
 lidè, atque omnia reduci debeant ad statum prio-
 rem;

De Præbendis & Dignitatibus. 645

tem; cùm inferiori ligatæ sint manus. *c. 2. 13. h. t. in 6. arg. c. 1. & 2. de Confirm. ut.* Quod verum est, etsi reservationi non sit appositum decretum irritans; licet non afficiat ignorantem, sed valeat collatio inferioris, qui ignorat reservationem, sine clausula irritante factam; econtra si reservationi appositum sit decretum irritans, etiam afficit ignorantem collatorem, inficit titulum, & vitiat possessionem ita, ut, si provifus spoliatur possessione, non possit agere de spolio. Chokier in *Reg. 1. Cancell. n. 18.*

Dico 5. Beneficia Pontifici reservata in Germania non sunt alia, quàm quæ in Concordatis Germaniæ specificantur. Chokier *ad Reg. Cancell. 1. n. 22.* eò quòd in iisdem Papa disertè promiserit, quòd *per quamcunque aliam reservationem, gratiam expectativam, aut quamvis aliam dispositionem, sub quacunque verborum forma factam vel faciendam impedire nolit liberam collationem Ordinariorum.* Quare non est necesse reservationes alias, vel ante Concordata in *Extravagantibus Jo. XXII. & Communibus* aut in *Regulis Cancellariæ*, vel post illa in *aliis Bullis* factas aut faciendas, in quibus non expressè derogatur dictis Concordatis, operosè & frustra adducere in Germania. *Concordata Germania* autem, de quibus hic, sunt pacta à Nicolao V. Summo Pontifice cum Friderico III. Imperatore, aliisque Principibus Germaniæ tum Ecclesiasticis tum Sæcularibus inita, & per specialem Bullam, quæ incipit, *Ad Sacram Petri Sedem*, anno 1448. confirmata, ad tollendas difficultates & controversias plurimas, ratione collationis Beneficio-

rum ortas. In his Papa permittit liberas electiones Prælatorum in Archiepiscopalibus, Episcopilibus, & Regularibus Ecclesiis, ita tamen, ut Electorum confirmatio (nisi sint Prælati Regularis non exempti) petatur à Papa, ac insuper liberam indulget collationem omnium Beneficiorum ordinariis collatoribus, quæ in Concordatis non reservat vel perpetuò, vel alternativè in certis mensibus vacantia: ac insuper à quibusdam Beneficiis exigit Annatas.

- 20 Quæres, quæ ergo Beneficia in Concordatis sunt reservata; &c. Multa. 1. quæ vacant apud Sedem, de quibus paulò antè. 2. quæ vacant per acquisitionem dignitatis, personatus, vel alterius beneficii, aut officii ita incompatibilis, ut obtentò secundò vacet ipso Jure primum. Et hæc reservatio statuitur etiam in *Extrav. Execrabilis* 4. §. XXII. an verò utrumque sit reservatum, disputatur; probabile est, quòd solum secundò obtentum, quòd quis nititur retinere cum primo. 3. Prælaturæ & Episcopatus vacantes per obitum Cardinalis. 4. Prælaturæ, Dignitates, & omnia Beneficia, quæ vacant per depositionem, privationem (interveniente sententia Pontificis) vel translationem auctoritate Apostolica factam. 5. Episcopatus vacans per renuntiationem liberam, à Papa acceptatam. 6. Prælaturæ, Dignitates, & Beneficia, ad quæ quis electus vel postulatatus est, si Electio vel Postulatio fuit rejecta à Pontifice. vel renuntiatio talis Prælaturæ &c. à Pontifice admissa. 7. Dignitates & Beneficia eorum, qui auctoritate Apostolica immediatè promoti sunt ad Episcopatus, & Dignitates; ubi va
men

De Præbendis & Dignitatibus. 647

men excipiuntur Episcopatus Titulares: quatuor Episcopatus, quos confert Archiepiscopus Salisburgensis, nempe Gurcensis, Chiemensis, Seccovienfis, & Lavantinus. Item excipiuntur beneficia per gratiam expectativam Papalem obtenta: & obtenta per Preces Primarias Imperatoris: imò probabiliter etiam beneficia, quæ electus in Episcopum ante obtentam Confirmationem à Sede Apostolica resignat in manus ordinarii collatoris; quia Concordata loquuntur *de promotis*; completè autem promotus non est, qui necdum confirmatus. Eodem modo excipiuntur Beneficia, quæ promotus ad Episcopatum retinuit ex dispensatione Pontificis, & postea vacant per ejus mortem; quia Concordata loquuntur de beneficiis vacantibus per *promotionem*; quo modo non vacant hæc beneficia, sed per mortem. 8. Beneficia, quæ vacant per obitum certorum Officialium Papæ, nimirum Vice-Cancellarii, Camerarii, septem Notariorum, Auditoris litterarum contradictarum, Auditorum causarum Palatii, 24. Pœnitentiariorum Apostolicæ Sedis, Abbreviatorum, 25. Capellanorum ejusdem Sedis, qui in Albo Curialium descripti sunt, & Commensalium veterum Papæ, si moriantur, dum actu habent prædicta Officia. 9. Beneficia auctoritate litterarum Apostolicarum immediatè collata. Atque hæc reservationes à n. 3. allatæ comprehenduntur omnes etiam in *Extrav. Ad Regimen. 13. int. Comm.* ultimæ tamen duæ modificantur, & restringuntur aliquo modo à Concordatis. 10. Dignitates majores post Pontificales in Ecclesiis Cathedralibus: & principales seu primæ in Collegiatis:

giatis; five dein pro majori vel prima habent
 Præpositura, ut in plerisque Germaniæ locis, five
 Decanatus. Et hanc reservationem etiam statu-
 unt *Regula Cancellariæ. reg. 4.* Hinc, quia Con-
 cordatis est inserta, omnes Præposituræ tam Ca-
 thedralium quàm Collegiarum Ecclesiarum in
 Germania sunt reservatæ Pontifici. Excipiuntur
 Præposituræ Salisburgensis & Augustana Cathe-
 drales, etiam Elvacensis Principalis, quæ ex privi-
 legio sunt Electivæ, electus tamen à Pontifice est
 confirmandus: item Præposituræ Ecclesiarum
 Collegiarum in Bavaria, ad quas itidem ex pri-
 vilegio nominat Serenissima Domus Bavaria.
 II. Demum reliquæ Dignitates & Beneficia pro
 alternis mensibus, nempe Januario, Martio, Maio,
 Julio, Septembri, Novembri, si vacant in his me-
 sibus, liberâ autem collatione relictâ Ordinariis
 Collatoribus pro reliquis 6. mensibus, Februario,
 Aprili, Junio, Augusto, Octobri, & Decembri.
 Quamvis autem hæc alternativa collatio etiam re-
 servetur in *Regulis Cancellariæ. reg. IX.* quæ olim
 fuit *VIII.* plus tamen conceditur in *Concordatis*
 nam in illis solùm indulgebatur Episcopis, in quibus
 actu residentibus, alternare cum Pontifice, in
 istis verò omnibus collatoribus ordinariis, licet
 Episcopi non sint, vel actu non resideant. Porro
 Papa suos menses subinde etiam aliis concedit:
 sic Serenissimæ Domui Bavaricæ competit jus præ-
 sentandi ad Parochias alternativas, *Wesfels*
Pfarren in mensibus Papalibus vacantes, five
 ex privilegio speciali Pontificis, five, ut loquitur
 specialia *Concordata Bavaria*, ex præscriptio-
 ne. Sed circa hanc reservationem

Dico

De Præbendis & Dignitatibus. 649

Dico 6. Alternativæ collationi subjacent digni-²¹ tates omnes, & beneficia quæcunque, curata & non curata, consequenter & officia ac administrationes, cum verè sint beneficia. Communis ex Concordatis citatis. Excipiuntur tamen 1. omnia Beneficia & Dignitates perpetuè reservatæ Pontifici in dictis Concordatis, & jam sunt recensitæ. 2. Beneficia manualia, & quæ suprâ diximus esse improprie beneficia. 3. Regularia, quæ ad nutum Prælati Regularis sunt auferibilia. 4. Electiva, quia hæc pro semper relicta sunt liberæ electioni Capitularium. 5. Patronata, modò sint juris patronatûs laici, & quidem obtenti non per privilegium &c, sed ex fundatione, dotatione, vel constructione Ecclesiæ; cum Pontifex patronatui Laico non censeatur derogare, nisi clarè exprimat. Procedit, etsi Ecclesiasticus simul cum tali Laico sit Patronus, ita ut nec Ecclesiastico suum jus præsentandi auferatur, eò quòd æquius sit, ut privilegiatus trahat secum non-privilegiatum, quàm ut privilegiatus propter societatem alterius amittat suum privilegium. 6. Beneficia, quæ conferuntur per Concursum, uti Parochialia deberent per se juxta Tridentinum. 7. Accessoriè unita, v. g. mensæ Episcopali, Capitulari, Monasterio &c. quia quoad titulum sunt extincta, & propriè non vacant. 8. Vicariæ perpetuæ (quando nimirum Ecclesiæ Parochiales non accessoriè, sed æquè principaliter sunt unitæ Monasteriis, Collegiis &c.) juxta *Constit. Ad exequendum S. Pii V.* 9. quæ vacant per resignationem puram & expressam quocunque mense factam in manibus Ordinarii, quia in Regulis Cancellariæ permittum

est Ordinariis talia conferre beneficia, in Concordatis autem abstrahitur: ergo, cum Nationis Germanicæ conditionem per Concordata non duriores facere voluerit Pontifex, sed favorabiliorem, quàm sit aliarum Nationum, alternative non censendus est subiecisse beneficia taliter resignata: & Concordata, cum aliud non expriment, debent intelligi secundum Regulas Cancellariæ tanquam Jus Commune. Demum II. Beneficia parochialia & curata, quæ quidem vacant in mense, qui pertinet ad collationem Papæ, et Sede Papali vacante, vel quando à Papa, cum adhuc viveret, collatio non est facta; tum quia reservatio horum beneficiorum, casu quo vacant apud Sedem, Sede vacante, vel à vivente Papa non sunt collata, non videtur statuta, ex ratione, ne ex longiori vacatione salus animarum periclitetur. *c. 3. 35. h. t. in 6.* quæ ratio etiam pugnat pro casu, quo vacant extra Curiam, & non apud Sedem, Sede vacante &c. tum quia hæc beneficia (uti & non curata, ad quæ proin probabilius fit extensio) mense quidem Papali, at Sede Papali vacante, vacantia, in Regulis Cancellariæ ratione mensium non sunt reservata, ut docent communiter: ergo nec sunt reservata vi Concordatorum; quia, ut jam insinuatum Papa in Concordatis non voluit duriores facere conditionem Germanis, nec augere, sed mitigare reservationes Regularum Cancellariæ. Id quod in multis Episcopatibus confirmat praxis, præsertim quoad beneficia Curata, vi cuius indifferenter conferri solent ab Episcopis, in quocumque mense, Sede Papali plenâ vel vacuâ, vacantia.

Objic.

De Præbenbis & Dignitatibus. 651

Objic. Pacta & Concordata non extinguuntur morte paciscentium: ergo reservationes in Concordatis durant etiam vacante Sede, præsertim cum non sit paritas cum Regulis Cancellariæ; nam illa sunt perpetua, istæ autem solum durant, quamdiu vivit Papa, & electio novò iterum restaurari debent. *R. dist. conf.* durant Sede vacante, quas voluit Pontifex durare. *C. conf.* quas durare noluit, uti sunt reservationes mensium pro casu Sedis vacantis propter allatam rationem. *N. conf.* quod non impedit, quò minus perpetua sint Concordata, eò quòd non indigeant nova restoratione, sicut Regulæ Cancellariæ indigent.

Dico 7. Quando beneficium alternativum vacat in mense Papali (quò incipit ad primum pulsus horæ duodecimæ noctis, ubi incipit v. g. Januarius, & finitur ad primum pulsus horæ 12. noctis ultimæ Januarii) debet Collator Ordinarius in nostra Germania expectare provisionem Papæ per tres menses. Text. & DD. in *Concordat. s. de Cateris.* ibi: *quoties non apparuerit infra tres menses, à die nota vacationis in loco Beneficii, quòd alicui de Apostolica auctoritate provisum fuerit.* Sed notandum, quòd juxta declarationem Gregorii XIII. in *Const. Qua in Ecclesiam. 41.* illa verba *non apparuerit* non sint reducenda ad verba *in loco Beneficii*, sed ista ad immediatè præcedentia *nota vacationis.* Unde DD. duo inferunt. 1. Trimestre Pontificis incipere currere non à tempore, quo innotescit vacatio Romæ, sed quamprimum, non antè, innotescit in loco Beneficii. 2. Ordinarium collatorem non statim posse (saltem absolute) beneficium conferre, si post elapsum trimestre

fre

stre provisus à Papa non appareat in loco Beneficii; præfertur enim, si postea appareat provisus à Papa, modò intra trimestre fit facta provisio. Quæ tamen Constitutio Gregoriana teste Chokier & Zypæo apud La-Croix *l. 4. n. 517.* minùs observatur, utpote emanata non consultâ priùs Natione Germanicâ; nam Pontifex in dictis Concordatis subnequit concessionem alternorum mensium deinceps perpetuò duraturam, *nisi in futuro Concilio NB. de consensu dictæ Nationis (Germanicæ) aliter fuerit ordinatum.*

Cæterùm quatuor adhuc notanda sunt. 1. Trimestre Pontificium non incipere ipsa die, qua innotescit vacatio in loco beneficii, sed postera die, quia juxta *l. 41. ff. de V. O.* præpositio à excludit terminum à quo. *gl. in c. 3. h. t. in 6. V. numerandum,* Chokier, & alii, 2. Si dubium sit, an beneficium vacare cæperit in mense Papæ vel Ordinarii, ut si prima Februarii reperiatur manè mortuus Beneficiatus, standum esse pro Ordinario; quia habet intentionem fundatam in Jure, quamdiu non constat ipsi per reservationem (quæ est odiosa) ligatas esse manus. 3. Prædictum trimestre Pontifici currere etiam Sede Papali vacante, & probabiliùs. 4. licèt provisio Papæ non sortiatur effectum propter impedimentum provisi, ob vel subreptionis &c. quia Concordata ordinariis collatoribus tribuunt jus conferendi absolute post lapsum trimestre; & paria censentur, *non providere, ac invalide providere. l. quoties 6. ff. qui se tisdare cog.* Contra hoc ultimum *Objic.* Beneficium, cui Pontifex aliquando manum apposuit per invalidam collationem, fit *affectum*, & sic tacite

De Præbendis & Dignitatibus. 653

cité reservatum ipsius collationi perpetuò, donec collatio sortiatur effectum. *Extrav. 14. §. Romani h. t. int. comm.* ergo invalida collatio Pontifici non tollit vel sistit cursum trimestris. *R.* Verum quidem est *antec.* generaliter, sed per specialem dispositionem Concordatorum pro hoc casu aliter ordinatum est; quia in his Pontifex promisit, quòd per *quamcunque aliam dispositionem aut reservationem* nolit impedire liberam collationem inferiorum: ergo nec per reservationem *tacitam*, qualis est affectio Beneficii; nam & hæc esset aliqua reservatio, vel dispositio, impediens collationem inferiorum, atque præjudicaret Concordatis. Ajunt quidem, Stylum Curie Romanæ contrarium esse; sed exinde non evincitur, nostram sententiam in puncto Juris non esse veriore.

Quæres, quid sint Annatæ, de quibus mentionem etiam faciunt & reservant Concordata Germaniæ *in §. 6. ? 2.* à quibus solvendæ? *3.* & an licitè exigantur. *R.* ad 1. Sunt pensiones seu certæ quantitates pecuniæ, quæ de Episcopatum aliarumque Dignitatum & Beneficiorum vacantium fructibus primi anni exiguntur à Papa pro Camera Apostolica: aliæ sunt integræ, & vocantur *cummunia servitia*, atque denotant omnes fructus primi anni: aliæ non integræ, & sunt dimidia tantum pars fructuum primi anni, ac propriè & specificè dicuntur *Annatæ*. *R.* ad 2. Promoti ad Prælaturas Majores, seu *Consistoriales*, ut vacant, quas nimirum Papa confert in Consistorio Cardinalium, rogatis eorum suffragiis, quales in Germania sunt Episcopatus, & Prælaturæ Principales, Sæcu-

Sæculares aut Regulares, uti Elvacensis, Campidunensis, Fuldenfis &c. obligantur per se ad integros fructus primi anni pendendos Camera Apostolicæ, licet taxa ex liberalitate Pontificis in libris Camera Apostolicæ annotata vix quintam fructuum partem excedat, ac insuper ad eandem solvendam concedantur duo anni, & si contingat uno eodémquo anno plures Episcopos vel Præsules in eadem Ecclesia mori, non nisi semel solvenda sit, nec illam teneatur solvere successor, si fortè antecessor non solvisset. Promoti autem auctoritate Papæ ad Dignitates & Beneficia Minora, & non Consistorialia, quorum valor seu redditus annui 24. ducatos juxta taxam Camera Apostolicæ non excedunt, solum ad dimidiam fructuum partem primi anni per se obligantur: quamvis & hæc portio soleat valde moderata & mitigata esse, imò omnes Canonici Germaniæ taxentur in Camera tantum ad valorem 24. aureorum, licet annui redditus ascendat re ipsa ad mille & amplius ducatos, ut ad eò ex iis nullæ annuatæ solvendæ sint. *¶* ad 3. Exactio annatarum rationabilis & omnino licita est, partim quia eriguntur in signum subjectionis ad Sedem Apostolicam, partim ut Papa habeat, unde Cardinales aliòsque Officiales, quibus indiget plurimis ad regendam universalem Ecclesiam, sustentet, bene meritos de Ecclesia præmiatur, egentibus succurrat, Ecclesiam contra hostes defendat, fidem inter infideles propagare possit &c. *Objic.* Exactio & solutio annatarum est Simoniacæ, quia temporale exigitur & solvitur pro confirmationibus Electionum, & collationibus Beneficiorum, quæ sunt ali-

De Præbendis & Dignitatibus. 655

aliquid spirituali annexum: ergo est illicita. *R. N. ant.* quia ex aliis, & jam insinuatis, causis exiguntur, non tanquam pretium pro rebus spirituali annexis. Adde, quòd annatæ non exigantur ex pacto, sed ex lege, jam antecedenter existente; imò sunt debitæ ex natura rei velut onus reale, h. e. ipsis fructibus primi anni impositum, ac subrogatæ sunt decimis, quæ olim ex toto Orbe Christiano debebantur & solvebantur Papæ juxta Veteris Ecclesiæ institutum. *Leuren, p. 3. q. 190. n. 2.*

Dico 8. Dignitates & Beneficia omnia, quæ ²⁴ Pontificis collationi non sunt reservata, de Jure Communi conferri possunt à quolibet Episcopo confirmato in sua Diœcesi, ut aded ad hoc habeat intentionem in Jure fundatam, sive dein sermo sit de collatione libera, sive de necessaria, supponente electionem, vel præsentationem Clerici prævi- am. *Text. & DD. in can. 10. 11. caus. 16. q. 7. c. 16. de Offic Ordin. c. 3. de Instit. c. 12. §. fin. de heret. ibi: ad Episcopi officium tam institutio, quam destitutio Sacerdotum noscitur pertinere.* Excipiuntur tamen beneficia, quæ alius ex jure speciali, nempe privilegii, consuetudinis, præscriptio- nis, conventionis &c. conferendi obtinuit. *Ca- nonicatus* Dignitates & Præbendas Cathedralium Ecclesiarum de Jure probabiliùs conferendi essent ab Episcopo & Capitulo simul, ita ut Episcopus unam, & Capitulum alteram vocem constituat. *per c. 15. de concess. prab. Garc. p. 5. c. 4. n. 17. 28.* Collegiatarum vero Ecclesiarum à Prælato immediato & Capitulo simul, ita tamen, ut insti- tutio ad Episcopum spectet. *Garc. n. 64.* Sed & hic

hic sæpiùs aliud obtinet ex jure singulari, vi cuius subinde Canonicatus conferuntur ab aliis. v.g. à Papa alternativè, ab ipsis Canonicis vel capitulariter, vel per *turnum*, ut vocant, ita ut unus post alterum, incipiendo à Seniore, conferat Canonicatum in suo mense vacantem, aut à Principibus Sæcularibus per præsentationem &c. Quid de reliquo in collatione Beneficiorum quorundam possit Capitulum, vel Vicarius Generalis, patebit ex dicendis ad *tit. Ne Sede vac.*

25 Quæres, an Laicis competere possit potestas conferendi Beneficia? R. æquè parum, ac potestas ea consequendi; quia beneficia sunt jus spirituali officio annexum, consequenter eorum collatio requirit potestatem spiritualem, sicut consecutio Ordinem spiritualem: cùm igitur Laici, omni Ordine Clericali destituti (seclusò privilegio Pápali) ne quidem capaces sint juris & potestatis spiritualis. *c. 2. & 3. de Judic.* nec conferre, nec adipisci Beneficia possunt. Unde, si Imperator, Reges, vel alii Principes, & Sæculares, dicuntur providere posse Ecclesiis suarum ditionum, & conferre Præposituras, Canonicatus, imò & Episcopatus, sensus est, quòd habeant jus nominandi, & quodammodo præsentandi Clericos ad beneficia vacantia, vel, ut fit per *Primas Preces*, de quibus *tit. de Jure patron.* vacatura, & sic petant conferri certis personis à Potestate Ecclesiastica, non quòd ipsi conferant jus officio spirituali annexum.

26 Dico 9. Beneficia possunt etiam obtineri per præscriptionem, modò acquisita sint titulo
colo-

coloratò collationis, institutionis &c. reipsa invalida propter defectum occultum, scilicet intra triennium pacificæ possessionis. Ita communis cum Sanch. l. 7. Moral. c. 29. n. 88. seqq. propter clarum textum *Regulæ Cancell. 36.* quæ inscribitur *de trienniali possessore.* ibi: *Siquis quæcunque Beneficia Ecclesiastica, absque Simoniaco ingressu, ex quovis titulo, Apostolica vel Ordinaria collatione - - aut institutione eorum, ad quos ista pertinent, per triennium pacificè possederit (dummodo - - se non intruserit, h. e. qui aut nullum habet titulum, vel non ab eo, cujus est conferre Beneficium) super iisdem beneficiis taliter possessis molestari nequeat &c.* ergo per triennem & pacificam possessionem, titulo & bona fide instructam, acquiritur jus & quasi dominium Beneficiorum, atque stabilis titulus in iisdem, tanquam per præscriptionem, quæ tam in possessorio quàm petitorio excludit omnem actionem, atque, sicut omnis alia legitima præscriptio, in foro conscientia quæque procedit, ut habet communior & verior sententia cum laudato Sanchez. Bonæ fidei, ut ego quidem existimo, non obest, si promotus per titulum coloratum sciat impedimentum suum, modò aliàs illud occultum sit, & Juris tantum Ecclesiastici: cum ex nullo Jure probetur obligatio impedimentum tale manifestando se tam notabili commodo privandi.

Objic. I. Nullum Beneficium obtineri potest absque Canonica institutione, vel collatione. *t. 1. de R. J. in 6.* Sed Præscriptio non est Canonica institutio vel collatio, quæ debet procedere ab habente potestatem, & titulum validum ac ve-

Pars I.

Tt

rum,

rum, non merè coloratum, tribuere: ergo. 2. Nec per longissimam consuetudinem, quæ in Jure reprobatur, acquiri potest beneficium absque Canonica institutione. *c. 3. de Instit.* ergo nec per præscriptionem. 3. Qui scit suum impedimentum, vel vitium tituli, & tamen acceptat vel retinet Beneficium, ille peccat contra SS. Canones, qui requirunt titulum verum & validum Canonice institutionis: ergo est in mala fide: si autem 4. ignorat SS. Canones præfatos, laborat ignorantia Juris manifesti, quæ iterum obest bonæ fidei: sed sine bona fide nulla datur præscriptio: ergo. *¶ ad 1. antec.* intelligendum est de via & modo ordinario ac immediato consequendi beneficia, non de extraordinario & mediato præscriptionis, quam SS. Canones nullibi prohibent, imò in allegata Regula Cancellariæ manifestè approbant. *Ad 2. N. Conf. & parit.* partim quia SS. Canones consuetudinem reprobant, præscriptionem verò approbant; partim quia consuetudo, in Jure reprobata, erat talis, per quam sine consensu & opera Episcopi obtinebant Clerici beneficia à Laicis, vel sese intrudebant, adeoque cum manifestè vitioso, aut nullo titulo, etiam apparentur tali; quod utique illicitum est & corruptela morum: fere sicut res alienas rapere nulla consuetudo facit licitum, licet præscriptio iusto innixa titulo earum tribuat dominium. *Ad 3. N. ant.* nam nec *c. 1. cit.* nec alii SS. Canones clarè obligant ad non acceptandum vel non retinendum pro foro interno beneficium pro casu, quo quis impedimentum Juris merè Humani novit. *Vid. tit. de Electione n. 15.* *Ad 4. Negatur, quòd labo-*

De Præbendis & Dignitatibus. 659

laboret ignorantia Juris manifesti, quia nullum ostendi potest, quod clarè reddat inhabilem ad beneficium, qui ignorat vitium tituli, mediante possessione & præscriptione obtinendum, imò clarè hoc permittitur in *d. Reg. Cancellar.* Dein ignorantia Juris manifesti non vitiat bonam fidem Theologicam.

Occasione hujus Regulæ *de triennali possessore* 27. fortè. Quæres, quid statuatur in *Reg. Cancell. 19.* quæ intitulari solet *de infirmis resignantibus*, vel vocari regula *de viginti*? R. Statuitur, quòd, si infirmus resignaverit vel dimiserit beneficium suum, & intra 20. dies à die præstiti à resignante consensûs coram legitimo Superiore, resignationem acceptante, numerandòs mortuus fuerit, resignatio habeatur pro nulla, & beneficium censeatur vacare per mortem; quia hujusmodi resignationes, cum fieri soleant in favorem certarum personarum, referunt speciem hæreditariæ successionis, quam SS. Canones detestantur. Per *infirmum* rectiùs intelligitur ille, qui laborat non qualicumque infirmitate, sed gravi, ex qua aliquis moriturum se crediderit, ideòque resignaverit, eò quòd Regula dicat, *si de ipsa infirmitate decesserit.* Sed *Objic.* Regula præmittit hæc verba: *etiam vigore supplicationis, dum esset sanus, signata*: ergo resignatio habetur pro nulla, licèt sanus adhuc (à fortiori, si levi infirmitate correptus) resignaverit, modò intra 20. dies postea decesserit. R. cum P. Engel *h. t. n. 31.* hæc verba respicere Stylum Curia Romanæ, ubi ante actualem resignationem, & consensum resignantis in Cancellaria ponendum, supplicatur

Tt 2

Sum

Summo Pontifici pro licentia resignandi, qui supplicationem signat & subscribit, fiat, ut petitur: nihil igitur aliud videntur velle Pontifices, quia illa verba hoc tempore addunt Regulæ, quam quod dicti 20. dies computandi sint à die supplicationis signatæ, si fiat resignatio Romæ, ne scilicet committeretur fraus; aliàs enim sani adhuc possent supplicationem porrigere, & suum consensum differre usque ad tempus periculosa infirmitatis.

TITULUS VI.

De Clerico agrotante vel debilitato.

SUMMARIUM.

1. Quibus constituendus Coadjutor. *Quis iste sit, & quid Coadjutoria.*
2. 3. *A quibus constitui possit Coadjutor, tam Perpetuus, quam Temporalis.*
4. *Quod sit Coadjutoris officium, & qua potestas.*
5. *Unde sustentari debeat.*

I SI contingat Episcopos, Prælatos, aut alios Curatos, incidere in morbum incurabilem, vel in amentiam, aut ob senium vel mutilationem &c. reddi inhabiles ad sua ministeria obsequenda, nequaquam debent amoveri. *c. 1. seqq. h. t. quia afflicto non est addenda afflicto. c. 5. eod. sed constituendus est eis Coadjutor vel in Spiritualibus tantum, vel in Temporalibus tantum, vel in*